
Mer mellom sykdom og helse

BOKOVERSIKT

Denne læreboken vil komme studenter i medisin, odontologi og andre helsefag til gode. Forfatterne har erfaring fra undervisning i medisinske atferdsfag ved Universitetet i Oslo gjennom snart 25 år, og litteraturhenvisningene viser bred kunnskapsoversikt.

Boken henter frem eksisterende kunnskap om de psykiske, sosiale og kulturelle faktorenes bidrag til samspillet mellom sykdom og helse. De genetiske og biologiske årsaksforklaringer søkes integrert, og sammen med undervisningen skal den danne et grunnlag for å praktisere den biopsykososiale modellen. De 15 kapitlene er utvalgte temaer fra hovedområdene medisinsk psykologi, medisinsk sosiologi, psykobiologi og forholdet mellom lege og pasient i nevnte rekkefølge.

Kognitive prosesser som persepsjon, hukommelse mfl. forklares nevrofysiologisk på en lettfattelig måte. Flere kapitler oppsummerer nytten av å kjenne til basale mekanismer som påvirker pasienten. Hjernens oppmerksomhet reduseres når traumatisk informasjon eller smerter opptar pasienten, og forklaringer blendes bort. Videre omtales følelser, personlighet hos lege og pasient, familien, utviklingsfaser i livet og stress relatert til sykdom, psykiske lidelser og sosiale faktorer ved somatisk sykdom, et liv med kronisk eller dødelig sykdom, samt sosial ulikhet i helse og helseatferd. Et kapittel omhandler nyttige ting å tenke på i møte med mennesker med innvandrerbakgrunn. Forfatterne har lagt vekt på kunnskaper fra psykobiologien for å vise hvordan psykiske lidelser påvirker somatisk sykdom, og hvordan somatiske lidelser kan utløse psykiske reaksjoner. Det er for eksempel viktig å skille mellom sorg og depresjon.

Boken har gode pasienthistorier, godt språk og flotte spørsmål som Er det sunt å uttrykke følelser? og Er det helseskadelig å undertrykke følelser?

Til sist beskrives sider av samspillet mellom lege og pasient. Temaet er bokens røde tråd. Her omtales begrensninger og utfordringer som overføring, motoverføring, den vanskelige pasient, at empati kan utvikles, men kommunikasjon er ikke omtalt som sådan. Boken gir en lettfattelig innføring i menneskelig atferd, og viser at tverrfaglig kunnskap utvider det medisinsk-faglige ståsted. Boken treffer studentenes lesernivå i de første semestrene, og vil gi en god ballast videre.

MereteUndeland
Seksjon for allmennmedisin
Universitetet i Bergen

Publisert: 20. februar 2002. Tidsskr Nor Legeforen.
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.